

Souhrnná závěrečná zpráva Mezinárodního festivalu DIVADLO za rok 2023

Mezinárodní festival DIVADLO v Plzni vždy na začátku září každý rok symbolicky otevírá novou divadelní sezónu. Zahraniční i domácí program plnil náš hlavní festivalový cíl, uvádět mimořádně kvalitní inscenace. Návštěvníci tak viděli výběr toho nejzajímavějšího, co evropská a samozřejmě i domácí scéna v současné době nabízí. Účast souborů i zájem publika prověřily význam a smysluplnost této akce.

Dramaturgie a návštěvnost

V rámci hlavního zahraničního programu se v Plzni představilo šest souborů – z Polska, Slovenska, Litvy, Ukrajiny a Itálie. K největším lákadlům letošního ročníku patřilo uvedení inscenace jednoho z neoriginálnějších ruských režisérů, který Rusko po Putinově rozpoutání války na protest opustil Dmitrije Krymova **Fragment** v podání litevského divadla **Klaipėdos Dramos Teatras** z Klaipėdy a **Trójanky**, v podání gdaňského divadla **Teatr Wybrzeże**, inscenaci předního polského režiséra Jana Klaty, který byl mnohokrát oceněn za originální a progresivní interpretace divadelní klasiky. Dále se pak představili krakovské soubory **Teatr Łaźnia Nowa** a **Nowy Teatr** z Varšavy se společnou inscenací **Návrat do Remeše** režisérky Katarzyny Kalwat a dvě slovenské inscenace v režii Petry Tejnorové a Michala Vajdičky **Děti**, ve které se představila slavná generace herců **Slovenského národního divadla** v čele s Emílií Vášáryovou a Emilem Horváthem a inscenaci **J sme krajina / Příběh lidí, přehrady a času** v produkci **Zvolenského Divadla Jozefa Gregora Tajovského**.

V českém programu jsme představili *výběr domácích* inscenací reflektující ve zvýšené míře složitost života na této planetě i jejích politických důsledků. Z Prahy se představilo **Divadlo Na zábradlí** s inscenací **Vzkříšení** (režie Jan Mikulášek), skupina **Boca Loca Lab** s voicebandovou stylizací Máchova **Máje** (režie Jiří Austerlitz), **Divadlo Minor** se zpracováním tradiční pohádkové předlohy **Dlouhý, Široký a Bystrozraký** (režie Robert Smolík) s Antonií Formanovou, **Divadlo v Dlouhé** s komorní inscenací **Sodoma komora** (režie Hana Burešová), **Divadlo Letí** se satirickou komedií **Džipy** (režie Martina Schlegelová) a **Dejvické divadlo** s nejnovější hrou **Fifty** autora i režiséra Petra Zelenky. Brněnské **Divadlo Husa na provázku** přivezlo inscenaci Jiřího Havelky **Vykouření**, liberecké **Divadlo F. X. Šaldy** scénickou koláž **Audience a Příjem** (režie Břetislav Rychlík), hradecké **Klicperovo divadlo** černočernou komedii **Celý život nestačí** (režie Jan Frič), **Divadlo Petra Bezruče** z Ostravy inscenaci Kafkova **Procesu** (režie Jan Holec) a **Činoherní studio Ústí nad Labem** humornou inscenaci **Jídelní vůz** autora i režiséra Davida Šiktance. Domácí **Divadlo J. K. Tyla** do programu zařadilo aktuální politický horor a multižánrovou divadelní rekonstrukci **Příliš drahý jed** (režie Adam Doležal) a **Divadlo Alfa** působivou inscenaci **Putování dobrého Hanse Böhma Evropou** (režie Tomsa Legierski), která získala Cenu Erik Českého střediska UNIMA.

V rámci tradičního **epilogu** se představila dvě pražská divadla: **Divadlo Ungelt** s psychologickým dramatem **Brácha** (režie Pavel Ondruch) a **Činoherní klub** uvede tragikomedii **Babyboom** (režie Ondřej Sokol).

Během hlavní části festivalu ožil veřejný prostor v centru Plzně opět **open-air představeními**. Dvakrát na Náměstí Republiky vystoupil italský soubor **Atelierecunccheon** s inscenací **Krysař**, ve kterém herci pracují s maskami, s živou hudbou a výjimečnými pohybovými výstupy. Dvojice **Bratři v tricku** uvedla U Branky hravé představení **Pošťáci** plné situačního humoru, improvizace a prvků nového cirkusu. Na stejném místě pak soubor **Holektiv** v pouličním představení **Lekce špičkování**, které spojuje techniku klasického tance s párovou akrobacií a groteskou, nabídlo pohled pod záclonku baletního světa.

Hlavní program tradičně doplnila již pojednadvacáté sekce **Johan uvádí**, taneční inscenací **Vyjdu z lesa, vyjmu páteř ze svého hřbetu a budu ji mít místo meče**. pro čtyři tanečnice, která vznikla v rámci platformy **Pulsar** na základě textu běloruské dramatičky noname67. Dále pak inscenací **Language Barrier Equal**, společný projekt studentů DAMU a FAMU se studenty z divadelních škol v Charkově, Kyjevě a ve Lvově, věnující se odlišným jazykům a tomu, jak si porozumět. Inscenace **Osm krátkých kompozic ze života Ukrajinců pro západní publikum** v režii Jany Svobodové vznikla ve spolupráci pražského Divadla Archa s organizací Jam Factory Art Center ve Lvově, na jevišti se potkalo pět účinkujících z Irska, Velké Británie, Nizozemska, Švédska a Ukrajiny. Inscenace **Přicházejí. Co chtějí? Co chceme?** souboru **Ted' nádech a leť** Karolíny Plaché a Davida Zelinky o překračování hranic, státních i svých vlastních se zaměřuje na fenomén uprchlíků. Na závěr pak inscenaci **Kytice vol. 2** centra **Johan** a tvůrčí skupiny okolo **Terezy a Petra Vydarených**.

Workshopy - besedy

V rámci doprovodných aktivit se uskutečnila řada besed s přítomnými tvůrci (režisérem Janem Klatou, uměleckým týmem slovenské inscenace Jsme krajina / Příběh lidí, přehrady a času, uměleckým týmem polské inscenace Návrat do Remeše a uměleckým týmem slovenské inscenace Děti.

Festival nabídl tradiční fotografický workshop pro studenty vysokých uměleckých škol pod vedením Viktora Kronbauera a Josefa Ptáčka. Desítky účastníků pořizovala fotodokumentaci ze všech festivalových akcí a představení.

Záznamy jednotlivých divadelních představení pak pořizovali účastníci mezinárodního česko-německého videoworkshopu pod vedením Erharda Ertela, Petra Francána a Aleše Záboje. I videoworkshop je festivalovou stálicí, díky které vzniká rozsáhlý videoarchiv zejména zahraničních inscenací.

Již počtvrté jsme uspořádali divadelní workshopy pro školy. V rámci jednotlivých dílen dostalo 12 tříd plzeňských základních a středních škol šanci si přímo na festivalu vyzkoušet divadelní tvorbu a diskutovat o dramatických prostředcích a žánrech. Díky prohlídce zákulisních prostor mohli účastníci zároveň poznat různorodost profesí, které se podílejí na vzniku inscenace, a zjistit, co vše potřebuje k životu profesionální divadlo. Workshopy vedly zkušené lektorky působící v Národním divadle v Praze a v Národním divadle moravskoslezském. Širším a dlouhodobějším cílem divadelních workshopů pro školy bylo v nejmladších divácích pěstovat lásku k divadlu a motivovat je k budoucímu zájmu a návštěvám divadel.

Mezinárodní spolupráce

Festival si dlouhodobě buduje síť externích spolupracovníků, zejména v evropských zemích, kteří festivalu pomáhají s výběrem kvalitního programu a šířením dobrého jména této výběrové přehlídky. Ve sledovaném období rovněž spolupracoval s kulturními centry a velvyslanectvími cizích států v ČR, které podporují hostování svých divadel (Poslký institut).

Festival se pravidelně setkává se širokým a převážně pozitivním ohlasem v českém i zahraničním tisku. Za poslední léta o něm například publikovala tato významná periodika: Theater der Zeit, Critical Stages (časopis světové asociace divadelních kritiků) nebo Deník Rzeczpospolita.

Shrnutí:

Celkově program festivalu letos nabídl na 30 představení 28 souborů z Litvy, Slovenska, Polska, Itálie, Ukrajiny a České republiky, které doplnila řada doprovodných akcí, výstav, a bohatý open air program. V doprovodném programu **30** akcí (4 open air produkce, 2 epilogové představení, 2 výstavy, 5 představení Johan uvádí, 5 besed a setkání, 12 workshopů). Hrál se v osmi divadelních i nedivadelních sálech - celkem v deseti lokacích včetně open air produkcí. V roce 2023 festival nabídl 5.144 vstupenek, z nichž bylo využito 4.643. Celková návštěvnost včetně doprovodných akcí, výstav, workshopů a open air produkcí byla 10.000 diváků. Vstup na venkovní akce byl volný.

Údaje o dotacích od orgánů státní správy a samosprávy

Financování projektu je vícezdrojové, a to jak z prostředků veřejných rozpočtů všech úrovní státní správy a samosprávy (města, kraje a státu), tak i z vlastních výnosů. Festival je zařazen mezi prioritní projekty s vysokou dotační podporou z rozpočtu Města Plzně. Mezinárodní festival DIVADLO byl v roce 2023 rovněž podpořen Polským institutem.

MEZINÁRODNÍ
**FESTIVAL
DIVADLO**

Pořádají: město Plzeň, Divadelní obec a Divadlo J. K. Tyla ve spolupráci s Divadlem Alfa

Ředitel festivalu: Jan Burian

Výkonný producent: Zdeněk Pánek

Dramaturgická rada: Kamila Černá, Jan Kerbr, Jitka Sloupová, Dora Viceníková, Michal Zahálka

Vedoucí produkce: Tomáš Kilbergr

Čestné předsednictvo festivalu: Frank Castorf, Martin Huba, Krystian Lupa a Tom Stoppard

Generální mediální partner: Česká televize

Mediální partner: Euronova Group

Mezinárodní festival DIVADLO podpořilo Ministerstvo kultury ČR, Město Plzeň, Plzeňský kraj.